

2017-117

Nota Zingem Ouwegemsesteenweg 71

Verslag van Resultaten

Bert ACKE, Maarten BRACKE en Kris VAN QUAETHEM

21-8-2017

Titel: Nota Zingem Ouwegemsesteenweg 71

Erkend archeoloog: Maarten Bracke, OE/ERK/Archeoloog/2015/00036

Auteurs: Bert Acke, Maarten Bracke en Kris Van Quaethem

Projectcode bureauonderzoek: 2017I112

Bekrachtigde archeologienota: <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/758>

Projectcode proefsleuvenonderzoek: 2017G231

Intern projectnummer: 2017.117

Locatiegegevens: Oost-Vlaanderen, Zingem Ouwegemsesteenweg 71

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 96268 en Y: 178036; X: 96338 en Y: 178122

Kadastergegevens: Zingem (Huisse), Afdeling 3, Sectie C, percelen 962s en 962t (zie figuur 1)

Topografische kaart: /

Betrokken actoren: Bert Acke (assistent-archeoloog), Maarten Bracke (erkend archeoloog, veldwerkleider, assistent-aardkundige), Kris Van Quaethem (assistent-archeoloog) en Tom Bollez (contactpersoon initiatiefnemer)

Wetenschappelijke advisering: /

Plaats en datum: Zelzate, 21/08/2017

© Acke & Bracke bvba, Leegstraat 170, 9060 Zelzate. De auteurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de auteurs.

1. INLEIDING	4
1.1. WETTELIJK KADER	4
1.2. ONDERZOEKSOPDRACHT	4
1.2.1. VRAAGSTELLING	4
1.2.2. RANDVOORWAARDEN	5
1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE	6
1.3.1. MOTIVERING ONDERZOEKSSTRATEGIE	6
1.3.2. ORGANISATIE VAN HET VOORONDERZOEK	7
1.3.3. ADVIES SPECIALISTEN	7
1.3.4. WETENSCHAPPELIJKE ADVISERING	7
1.3.5. SELECTIE BRONNEN	7
2. ASSESSMENTRAPPORT	12
2.1. AARDKUNDIGE OPBOUW	12
2.2. ASSESSMENT SPOREN	15
2.3. ASSESSMENT VONDSTEN	20
2.4. ASSESSMENT STALEN	22
2.5. ASSESSMENT CONSERVATIE	23
2.6. DATERING, INTERPRETATIE EN CONFRONTATIE MET VOORGAANDE ONDERZOEKSFASES	24
2.7. SYNTHESE	26
2.7.1. ARCHEOLOGISCH VERWACHTINGSPATROON	26
2.7.2. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	26
3. SAMENVATTING	28
4. BIBLIOGRAFIE	29
5. BIJLAGES	30

1. Inleiding

1.1. Wettelijk kader

De nota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een verkavelingsvergunning te Zingem Ouwegemsesteenweg 71, waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt, werd door de initiatiefnemer een archeologienota toegevoegd aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota¹ bestond enkel uit een bureauonderzoek, in het programma van maatregelen was opgenomen dat er een proefsleuvenonderzoek diende uitgevoerd te worden in uitgesteld traject. In deze nota, opgemaakt onder supervisie van een erkend archeoloog, worden de resultaten van dit proefsleuvenonderzoek beschreven.

1.2. Onderzoeksopdracht

1.2.1. Vraagstelling

In de archeologienota was volgende vraagstelling opgenomen:

- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van één of meerdere archeologische sites?
- Zo ja, wat is de verspreiding, de aard, datering en bewaringsgraad van de sites?
- Welke impact hebben de geplande werken op het archeologisch bodemarchief?
- Wat is het wetenschappelijk kennispotentieel van een eventueel aanwezige archeologische site op lokaal, regionaal en op Vlaams niveau?
- Wat is de aard en waardering van het kennispotentieel?
- Wat is de bodemopbouw en wat zijn eventuele bodemvormende factoren?
- Wat zijn de lokale variaties binnen de bodemgenese?
- Wat is de impact van bodemvormende factoren of processen op het bewaringspotentieel en de bewaringstoestand van het archeologisch erfgoed?
- Zijn er in de proefsleuven relevante archeologische sporen of (steentijd)artefacten aanwezig?

Indien er relevante archeologische relictten aanwezig zijn:

- Wat is de aard van de grondsporen (natuurlijke en/of antropogeen)?
- Wat is de bewaringstoestand van deze sporen?
- Welke relevante archeologische structuren of vondstconcentraties zijn aanwezig?
- Wat is hun verspreiding?
- Wat is de densiteit?
- Wat is de datering van de sporen op basis van het vondstmateriaal, de oversnijdingen en/of opvulling van de sporen en de daarmee gepaarde fasering?

¹ <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/758>

- In welke sporen of bodemhorizonten zijn er steentijdartefacten aanwezig (*in situ* of secundair materiaal)?
- Kan er een ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) gemaakt worden van de zones met archeologische sporen of steentijdartefacten?
- Wat is het type vindplaats (bewoning, artisanaal, funerair, religieus, ...) op basis van de aard van de contexten en/of het vondstmateriaal?
- Wat is de impact van de geplande werken op het archeologisch bodemarchief?
- Is er mogelijkheid tot behoud *in situ* en zijn er eventuele maatregelen nodig om aan het behoudsprincipe te voldoen?
- Indien behoud *in situ* van het archeologisch erfgoed onmogelijk of onwenselijk is in het kader van de geplande bodemingrepen: kan een afbakening gemaakt worden van bepaalde delen van het terrein die voorafgaand aan de werkzaamheden moeten onderzocht worden?
- Welke site-specifieke vragen moeten bij een eventueel vervolgonderzoek door middel van een opgraving, beantwoord worden?
- Zijn er structuren/sporen met bijzondere aandacht verdienen bij eventueel vervolgonderzoek?
- Welk kennispotentieel heeft de archeologische site op regionaal niveau en in breder perspectief?
- Kan er een inschatting gemaakt worden van de noodzaak en vermoedelijke hoeveelheden van natuurwetenschappelijk onderzoek bij verder vervolgonderzoek?
- Kan er een inschatting gemaakt worden over budget, tijdsduur, personeelsbezetting, personeelskwalificaties en gespecialiseerde begeleiding bij een vervolgonderzoek?

1.2.2. Randvoorwaarden

In de archeologienota was opgenomen dat het proefsleuvenonderzoek pas kon worden uitgevoerd wanneer de aanwezige gebouwen afgebroken waren, het puin was verwijderd en het terrein van alle begroeiing was ontdaan. Op vraag van de initiatiefnemer werd het proefsleuvenonderzoek reeds uitgevoerd op moment dat de gebouwen nog niet gesloopt waren en er nog een aantal grote bomen overeind stonden. De overige begroeiing was wel verwijderd. De erkende archeoloog oordeelde dat het proefsleuvenonderzoek inderdaad al op dat moment kon uitgevoerd worden omdat:

- Het bodemarchief reeds volledig verstoord was ter hoogte van het aanwezige gebouw (volledig onderkelderd tot ca. 2,20m onder maaiveld) en enkele omliggende structuren (oprit naar ondergrondse garage, vijver in de tuin), zodat afbraak ervan geen invloed had op het al dan niet uitvoeren van een proefsleuvenonderzoek;
- De aanwezige grote bomen en enkele kleinere bijgebouwen (serre, paardenstal) niet van die aard waren dat ze het sleuvenonderzoek belemmerden;
- De vooropgestelde dekkingsgraad en een regelmatige spreiding van de proefsleuven kon behaald worden om gefundeerde uitspraken te doen over het al dan niet aanwezig zijn van een archeologische site en om de onderzoeksvragen te beantwoorden.

1.3. Werkwijze en strategie

1.3.1. Motivering onderzoeksstrategie

Op basis van het bureauonderzoek werd in het programma van maatregelen van de archeologienota een verder vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven opgelegd, in een uitgesteld traject. Indien tijdens dit proefsleuvenonderzoek indicaties voor de aanwezigheid van een steentijd artefactensite aan het licht zouden komen, werd voorzien op de desbetreffende zones van het projectgebied bijkomend waarderende archeologische boringen uit te voeren. De onderzoeken dienen uitgevoerd te worden volgens de bepalingen in de Code van Goede Praktijk en de voorwaarden opgenomen in het programma van maatregelen horende bij de archeologienota. De erkende archeoloog kan enkel mits gefundeerde motivatie afwijken van sommige van deze bepalingen en voorwaarden.

Het proefsleuvenonderzoek vond plaats op een site zonder complexe verticale stratigrafie. Bij de opmaak van het inplantingsplan van de sleuven werden op vraag van de bouwheer zoveel als mogelijk de toekomstige woningen vermeden. Het sleuvenplan opgenomen in de archeologienota voorzag in de aanleg van 4 parallelle NNO-ZZW georiënteerde sleuven, dwars op de Ouwegemsesteenweg. Dit plan hield echter geen rekening met de aanwezige verstoringen en ook niet met de ligging van de toekomstige woningen. Dit sleuvenplan kon bijgevolg onmogelijk aangehouden worden bij het proefsleuvenonderzoek. Het uitgevoerde sleuvenplan bestond uit 2 lange parallelle sleuven dwars op de Ouwegemsesteenweg aan de uiteinden van het plangebied (sleuven 2 en 6) en 5 kleinere sleuven die haaks hierop waren georiënteerd (sleuven 1 en 7 aan de straatzijde, sleuf 5 centraal op het terrein en sleuven 3 en 4 aan de achterzijde). Voor de uitgraving werd gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak van 1,80m breed. Er werden op diverse plaatsen kijkvensters aangelegd om beter inzicht te krijgen in de aard van de aangetroffen archeologische sporen of om de schijnbare afwezigheid van sporen te verifiëren. De grond werd gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Na de voltooiing van de registratie van de sleuven werden deze gedicht.

Het totale plangebied was 4047m² groot, hiervan was 961m² reeds verstoord door de bestaande bebouwing. De onderzoekbare zone bedroeg dus 3086m². Hiervan werd 380m² (12,31%) onderzocht door middel van proefsleuven, en 75m² (2,43%) door middel van kijkvensters. De vooropgestelde dekkingsgraad van 12,5% zoals opgenomen in de Code van Goede Praktijk (te verdelen over 10% sleuven en 2,5% dwarssleuven/volgsleuven/kijkvensters) werd hiermee met 14,7% ruim behaald.

Het onderzoek werd uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk. Aangezien alle inmetingen gebeurden met een GPS-aangestuurd systeem met precisie van 1cm werd voorafgaand het veldwerk geen hoofdmeetsysteem aangelegd. Elke proefsleuf en elk kijkvenster werd beschouwd als een individuele werkput. Aangezien er geen aanwijzingen waren dat er bij het aanleggen van de werkputten in de lagen die het archeologische niveau afdekken resten van een archeologische site aanwezig waren waarvoor metalen vondsten relevante informatie opleveren, werden deze lagen niet onderzocht met een metaaldetector. De aangelegde vlakken en de storten van sleuven en sporen werden wel onderzocht met een metaaldetector van het type XP Deus, dit leverde met uitzondering van wat recent rommel, geen relevante archeologische vondsten op. Het archeologisch vlak werd

opgeschoond in de zones waar sporen voorkwamen, en in zones waar schijnbaar geen sporen voorkwamen werd een representatief deel uitgebreid om de daadwerkelijke afwezigheid van sporen te verifiëren. Hierbij werden geen bijkomende sporen aangetroffen. Alle sporen kregen een uniek nummer, werden beschreven en geregistreerd via foto's en opmetingen. De foto's werden genomen met een camera van het merk Canon PC1304. De vondsten werden ingezameld per spoor, voorzien van een vondstkaartje en verpakt. Er werden geen stalen genomen, gezien de sporen zich hier niet toe leenden. Relevante delen van de putwandprofielen werden opgeschoond en geregistreerd als referentieprofiel.

1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek

Na twee voorbereidende vergadering op het terrein in juli 2017 werd het proefsleuvenonderzoek uitgevoerd op maandag 31 juli 2017 in droge en zonnige omstandigheden. De kraanman en machinist werd aangeleverd door de initiatiefnemer. Erkend archeoloog Maarten Bracke trad op als veldwerkleider en assistent-aardkundige, Bert Acke als assistent-archeoloog. Een landmeter stond in voor het opmeten van de sleuven, sporen en hoogtes, deze gegevens werden nadien verwerkt tot bruikbaar kaartmateriaal door assistent-archeoloog Kris Van Quaethem.

1.3.3. Advies specialisten

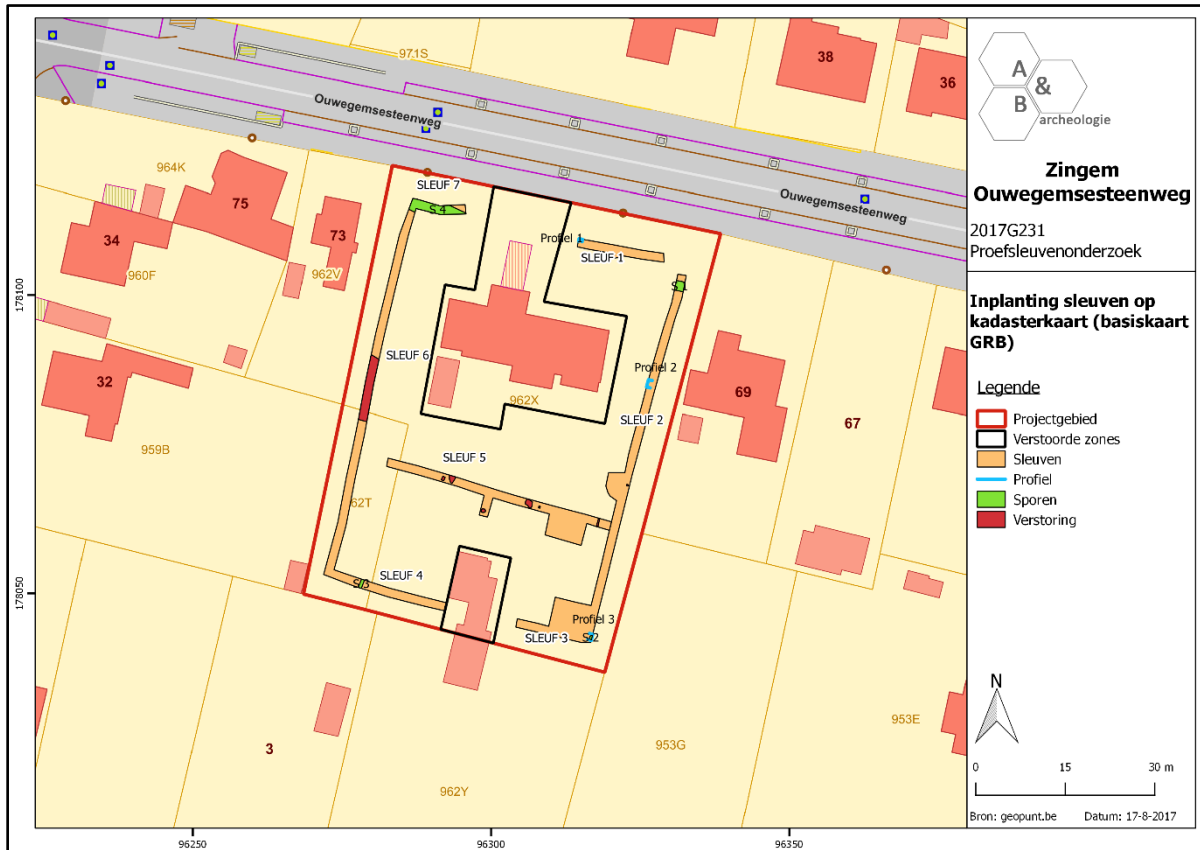
Niet van toepassing.

1.3.4. Wetenschappelijke advisering

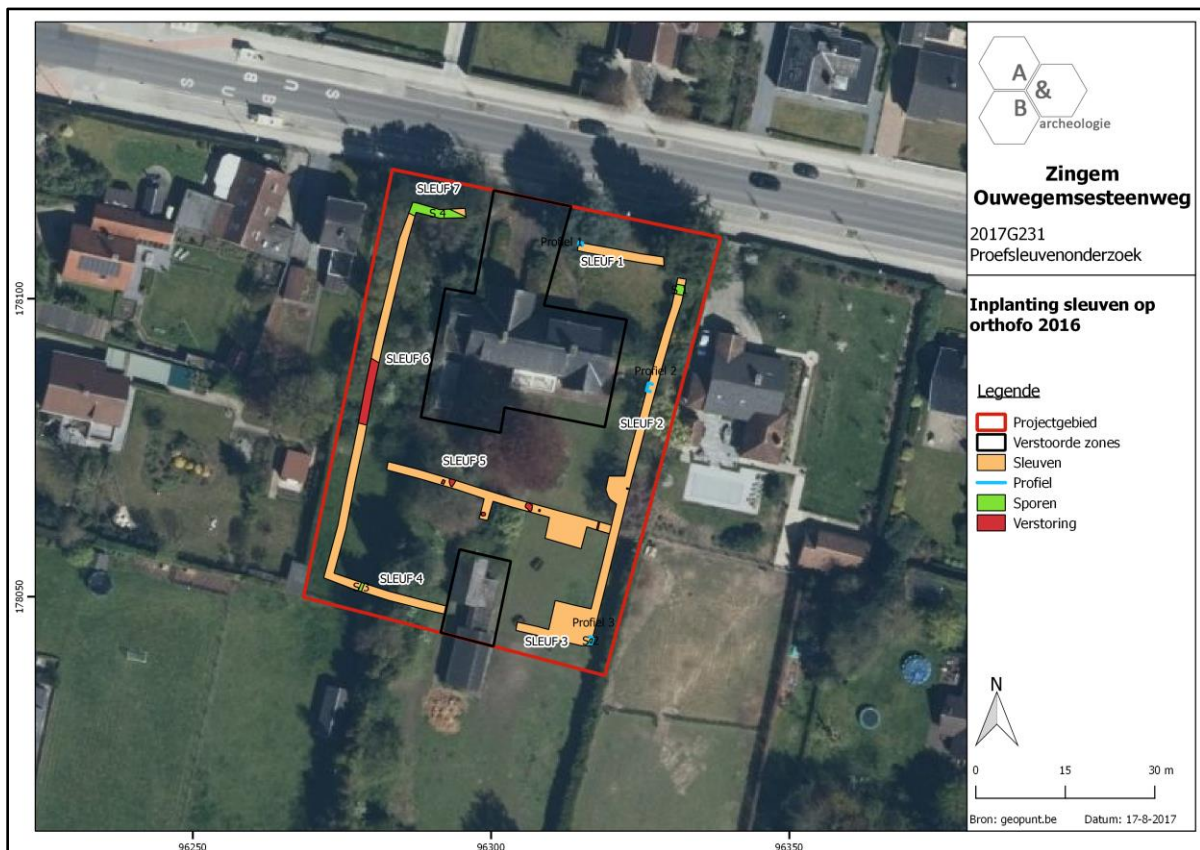
Niet van toepassing.

1.3.5. Selectie bronnen

De bekrachtigde archeologienota van deze site werd als voornaamste bron aangewend.

Figuur 1 Sleuvenplan geprojecteerd op de kadastrakaart (bron: geopunt.be).

Figuur 2 Projectie van de sleuven op de orthofoto van 2016 (bron: geopunt.be).

Figuur 3 Zicht op de noordoosthoek van het terrein, met zicht op de onderkelderde centrale villa en vooraan de grootschalige verstoring/uitgraving van de inkompartij tot het gebouw, die leidt naar de ondergrondse garage.

Figuur 4 Zicht op de achterzijde van de centrale villa en enkele grote bomen die nog aanwezig waren op het terrein op moment van uitvoering. Vooraan een kijkvenster op de grens van sleuven 2 en 3.

Figuur 5 Stallingen aan de zuidelijke grens van het plangebied, gezien vanuit het oosten.

Figuur 6 Stallingen/bijgebouw aan de zuidelijke grens van het plangebied, gezien vanuit het westen.

Figuur 7 Opschaven in sleuf 1.

2. Assessmentrapport

2.1. Aardkundige opbouw

De aardkundige opbouw van het projectgebied werd op het terrein vastgesteld door het aanleggen van 3 bodemprofielen: 1 in sleuf 1 en 2 in sleuf 2. De profielen volgen mee de topografische en bodemkundige gegevens van het terrein, waarbij profiel 1 in het noorden ligt, profiel 2 centraal in het plangebied en profiel 3 in het zuiden. Profiel 3 betreft bovendien een coupe op spoor S2 tegen de profielwand, waarbij de stratigrafische relatie kon onderzocht worden. Binnen het projectgebied worden op de bodemkaart (cfr. Verslag van resultaten archeologienota) drie bodemtypes aangegeven. Het noordelijke deel bestaat uit het type Sc(h). Dit type kenmerkt zich als een matig droge lemige zandbodem met een sterk gevlekte, verbrokkelde of discontinue textuur B-horizont. Het centrale deel staat gekarteerd als bebouwde zone met type OB. Hier zijn geen bodemkundige gegevens gekend. Het zuidelijke deel staat gedeeltelijk gekarteerd als een droge zandbodem met een textuur B-horizont of type Sba.

De bodemopbouw in het onderzoeksgebied kan algemeen als volgt beschreven worden: de vastgestelde horizontsequentie was algemeen A(p) – (B) – C, waarbij de horizontdiktes varieerden tussen het noordelijke, centrale en zuidelijke deel.

In alle profielen werd een droge ploeglaag of A(p)-horizont vastgesteld die gemiddeld 35 tot 60cm dik is. Vooral in het centrale deel is de teelaarde zeer dik, gehomogeniseerd en sterk beworteld, door de dense vegetatie die zich hier bevond. De teelaarde in het noordelijke en zuidelijke deel is gelijkaardig van dikte (ca. 35cm). Onder de teelaarde kon in profiel 1 (noorden) en profiel 3 (zuiden) een sterk verbruinde B-horizont onderscheiden worden. In het noorden is deze 45cm dik, in het zuiden 25cm. De B-horizont is vrij compact en droog van aard. In het zuiden is deze meer zandiger dan in het noorden. Meteen onder de B-horizont bevindt zich de C-horizont, een licht lemige zandbodem in het noorden tot een zandbodem in het zuiden. In het noorden is deze vrij compact met een bruine tot gele kleur. In het zuiden kenmerkt de C-horizont zich met een gelige kleur, een zandige textuur en een droge drainering. Over het algemeen bevindt de C-horizont zich op een diepte van 55 tot 75cm onder het huidige maaiveldniveau. Bij profiel 3 in het zuiden is te zien dat de sporen zich pas duidelijk aftekenen onder B-horizont op het niveau van de C-horizont. Het niveau van het archeologische vlak bevindt zich in het noorden op ca. +15,17m TAW en in het zuiden op ca. +17,42m TAW.

Figuur 8 Profiel 1 in sleuf 1 (noordelijke deel).

Figuur 9 Profiel 2 in sleuf 2.

Figuur 10 Profiel 3 in sleuf 2.

2.2. Assessment sporen

Voor een tekstuele beschrijving van de globale stratigrafische opbouw van de archeologische site wordt verwezen naar 2.1.

Bij het onderzoek werden 4 antropogene sporen geregistreerd. In het noordelijke deel van sleuf 2 en van sleuf 6, en ook in sleuf 7, werden respectievelijk de grachtsegmenten S1 en S4 aangetroffen. Het zijn fragmenten van vermoedelijk eenzelfde oostwest georiënteerde gracht. S1 en S4 zijn, op basis van de aflijning en kleur van de vulling, recent van aard en werden niet gecoupeerd. S1 is 220cm breed en S4 meet 250cm. Gezien de ligging evenwijdig aan en vlakbij de Ouwegemsesteenweg betreft het mogelijk een voormalige perceelsgreppel uit de postmiddeleeuwen of Nieuwe Tijd. De vondst van een rood geglaazuurde scherf uit deze periode bevestigt de recente oorsprong.

In het uiterste zuiden van sleuf 2 en gelegen tegen de oostelijke profielwand (en deel uitmakend van profiel 3) werd een kuil aangesneden: S2. De kuil kende een vage aflijning, was ca. 70cm lang en ca. 30cm breed (zichtbare breedte, spoor lag deels buiten de sleuf) en was ca. 25cm diep bewaard. Bij het opschaven werden twee fragmenten handgevormd aardewerk gerecupereerd. Omdat het spoor zich in het uiterste zuidoosten van het plangebied bevond, kon enkel ten noordwesten van S2 een kijkvenster aangelegd worden. In dit kijkvenster waren geen extra sporen aanwezig. Het aardewerk laat toe om het spoor ruim te dateren in de ijzertijd of vroeg-Romeinse periode.

In sleuf 4 tenslotte werd een noordzuid georiënteerd greppeltje, S3, aangetroffen. Gezien de scherpe aflijning en de donkerbuine vulling kan een recente datering voor deze greppel vooropgesteld worden.

Daarnaast werden een aantal recente verstoringen geregistreerd, zoals enkele kleinere kuilen centraal in het plangebied ter hoogte van sleuf 5. Deze kleine verstoringen hebben duidelijk te maken met tuinactiviteiten. Centraal in sleuf 6, aan de westelijke zijde van het plangebied, kon een grote vergraving opgemerkt worden.

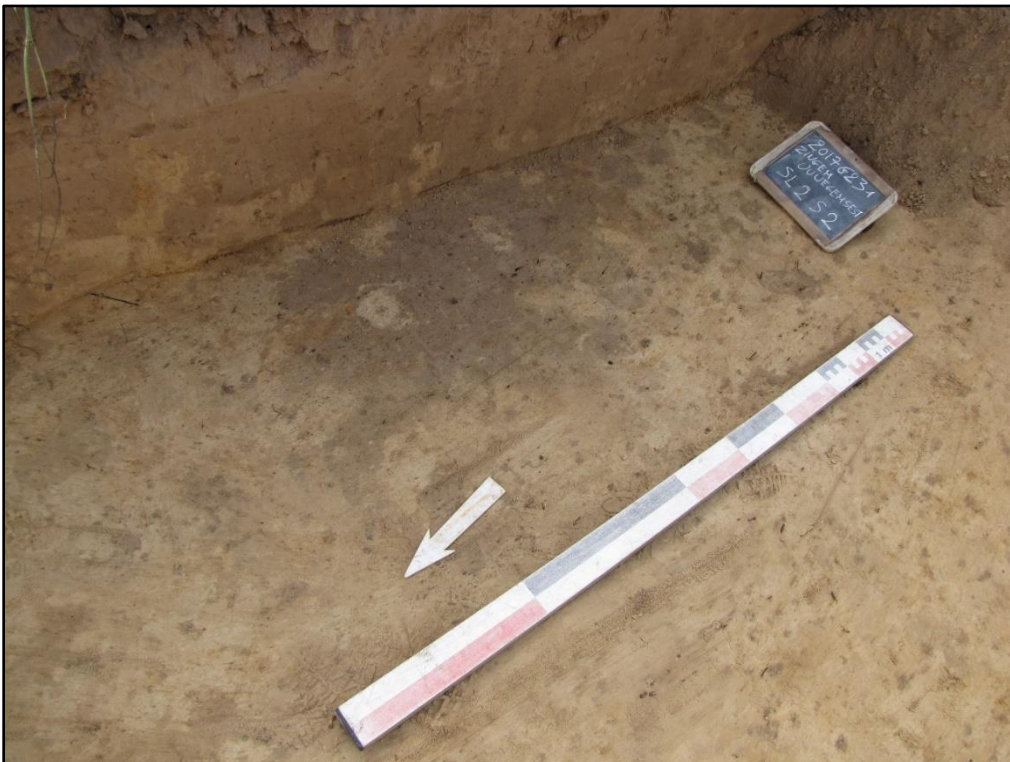
Figuur 11 Allesporenkaart geprojecteerd op het huidige kadaster (bron: geopunt.be).

Figuur 12 Greppel S1 in sleuf 2.

Figuur 13 Greppel S4 in sleuf 7.

Figuur 14 Kuil S2 in sleuf 2.

Figuur 15 Coupe op S2.

Figuur 16 Kijkvenster op de hoek van sleuven 2 en 3. S2 bevindt zich linksboven.

Figuur 17 Greppel S3 in sleuf 4.

Figuur 18 Recente verstering in een kijvenstertje bij sleuf 5.

2.3. Assessment vondsten

De vondsten werden met de hand verzameld. In totaal werden 2 inventarisnummers uitgedeeld. Inventarisnummer 1 betreft twee wandfragmenten handgevormd aardewerk, die niet nauwer kunnen gedateerd worden dan de ijzertijd of vroeg-Romeinse periode. Ze werden aangetroffen in S2. Eén van de scherven kan gedetermineerd worden als technisch aardewerk. Het andere fragment vertoont een glad wandoppervlak. In het baksel kan zandverschraling herkend worden. In S4 werd een bodemfragment met standing in rood geglazuurd aardewerk teruggevonden, te dateren in de post-middeleeuwen of Nieuwe/Nieuwste Tijden.

Enkele vondsten aangetroffen bij aanleg van de sleuven en in de recente verstoringen waren duidelijk zeer recent van aard en werden niet weerhouden.

Het metaaldetectieonderzoek leverde met uitzondering van een vijsje en koperdraad geen noemenswaardige vondsten op.

De vondstenlijst kan geraadpleegd worden in bijlage.

Figuur 19 Zicht op de handgevormde scherven uit kuil S2.

Figuur 20 Bodemfragment met standring in rood geglazuurd aardewerk uit gracht S4 (sleuf 7).

2.4. Assessment stalen

Niet van toepassing, er werden geen stalen genomen tijdens het vooronderzoek.

2.5. Assessment conservatie

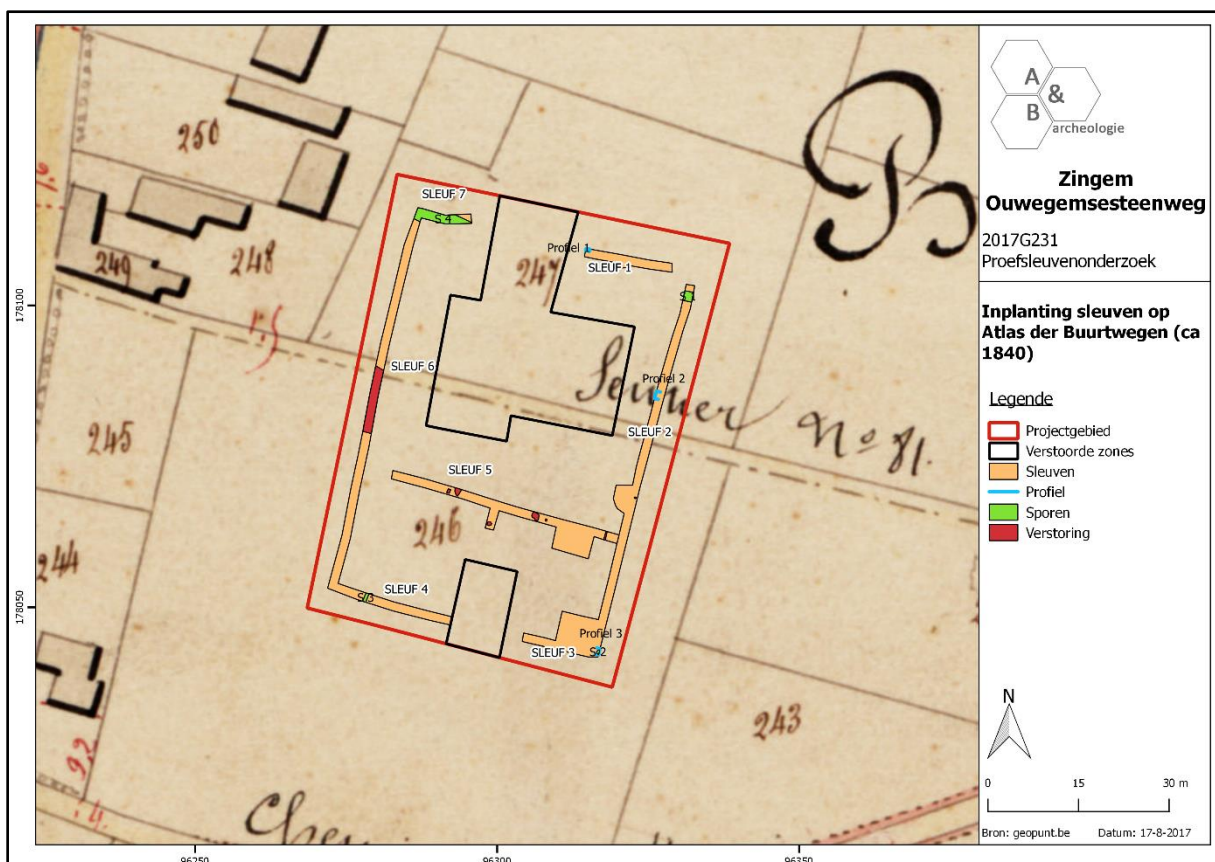
Niet van toepassing, er werden geen vondsten aangetroffen die zich leenden tot een verdere conservatie.

2.6. Datering, interpretatie en confrontatie met voorgaande onderzoeksfases

In het plangebied werden slechts 4 sporen en 3 aardewerkfragmenten aangetroffen. Het oudste spoor betreft een kuil uit de ijzertijd of vroeg-Romeinse periode in de uiterste zuidoosthoek van het terrein. Nergens anders in de sleuven en kijkvensters werden sporen of vondsten uit deze periode aangetroffen. Ofwel betreft het een geïsoleerd spoor, ofwel maakt het deel uit van een grotere site die zich uitstrekt ten zuiden van het plangebied op, bovenaan het licht hellend terrein.

De overige sporen betreffen greppelsegmenten, waarvan S1 en S4 vermoedelijk deel uitmaken van een recentere perceelsgreppel evenwijdig aan de Ouwegemsesteenweg. Projectie van het sleuvenplan op de Atlas der Buurtwegen en de Poppkaart geeft geen extra informatie weer. Een buurtweg aangeduid als Sentier nr. 81 op de Atlas der Buurtwegen en ook aanwezig op de Poppkaart, die centraal van oost naar west door het plangebied zou lopen, werd niet aangetroffen bij het sleuvenonderzoek. Afgaande op de Poppkaart zou greppel S4 kunnen vereenzelvigd worden met een perceelsgrens tussen percelen 963 en 962, maar aangezien deze op de kaart niet verder doorloopt naar het oosten (richting S1) is deze interpretatie weinig waarschijnlijk.

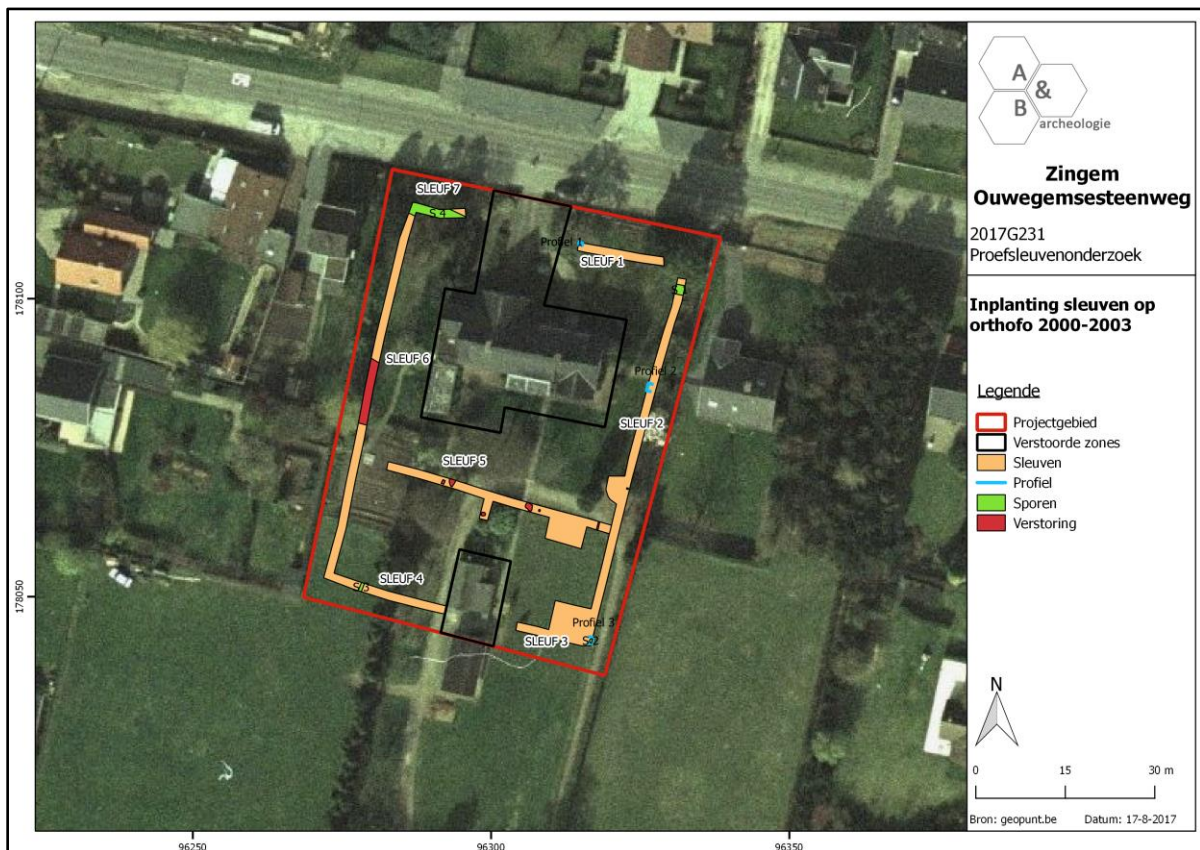
Hoewel er afgaande op de gekende archeologische sites in de omgeving en de topografische ligging een verhoogde kans was op het aantreffen van sites uit ijzertijd, Romeinse periode en de middeleeuwen, heeft het proefsleuvenonderzoek aangetoond dat er op het plangebied geen archeologische site aanwezig is.

Figuur 21 Projectie van het sleuvenplan op de Atlas der Buurtwegen (bron: geopunt.be).

Figuur 22 Projectie van het sleuvenplan op de Poppkaart (bron: geopunt.be).

Figuur 23 Projectie van het sleuvenplan op de orthofoto van 2000-2003 (bron: geopunt.be).

2.7. Synthese

2.7.1. Archeologisch verwachtingspatroon

Hoewel er afgaande op de gekende archeologische sites in de omgeving en de topografische ligging een verhoogde kans was op het aantreffen van sites uit ijzertijd, Romeinse periode en de middeleeuwen, heeft het proefsleuvenonderzoek aangetoond dat er op het plangebied geen archeologische site aanwezig is. Een geïsoleerde kuil uit de ijzertijd of vroeg-Romeinse periode is het enige relevante spoor dat werd aangetroffen. Het bevond zich echter in de uiterste zuidoosthoek van het plangebied, indien het deel uitmaakt van een grotere site dan bevindt deze zich ten zuiden van het plangebied, hogerop de (lichte) helling.

Andere relevante sporen werden niet aangetroffen. Verder archeologisch onderzoek van het plangebied wordt niet geadviseerd, gezien dit geen relevante kennisvermeerdering zal opleveren.

2.7.2. Beantwoording onderzoeksvragen

- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van één of meerdere archeologische sites?

Neen, er is geen archeologische site aanwezig.

- Zo ja, wat is de verspreiding, de aard, datering en bewaringsgraad van de sites?

Niet van toepassing.

- Welke impact hebben de geplande werken op het archeologisch bodemarchief?

Het bodemarchief zal vernield worden bij de ontwikkeling van de verkaveling.

- Wat is het wetenschappelijk kennispotentieel van een eventueel aanwezige archeologische site op lokaal, regionaal en op Vlaams niveau?

Niet van toepassing.

- Wat is de aard en waardering van het kennispotentieel?

Niet van toepassing.

- Wat is de bodemopbouw en wat zijn eventuele bodemvormende factoren?

Tijdens het onderzoek werden drie referentieprofielen geplaatst, 1 in het noorden, 1 centraal en 1 in het zuiden. Algemeen bestaat de bodemopbouw uit een teelaarde (A(p)), B-horizont en C-horizont. Centraal in het terrein was de B-horizont afwezig door recentere tuinactiviteiten en de dense begroeiing die zich hier bevond. De textuur is licht lemig zand tot zand. De drainering is droog tot matig droog. Het archeologisch vlak of de C-horizont bevond zich op ca. 60 tot 75cm onder het huidige maaiveldniveau. Tussen het noorden en het zuiden is een hoogte verschil opgemeten van 2 tot 2,5m.

- Wat zijn de lokale variaties binnen de bodemgenese?

Voorafgaand de uitvoering van het sleuvenonderzoek, vooral de textuur en drainering van de bodem tussen het lager gelegen noorden en het hoger en droger gelegen zuiden. Het noorden is eerder licht lemig zand terwijl het zuiden meer zandig is. De bodem in het zuiden is logischerwijze droger van aard dan het noorden, hoewel ook hier sprake is van droge tot matig droge drainering, vooral te wijten aan de droogteperiode voorafgaand de uitvoering van het sleuvenonderzoek.

- Wat is de impact van bodemvormende factoren of processen op het bewaringspotentieel en de bewaringstoestand van het archeologisch erfgoed?

De bewaringstoestand van het archeologisch erfgoed is algemeen goed te noemen, met uitzondering van de diverse recente kuilen in het centrale deel en ook de bouw van de villa met aanhorigheden. Het voorkomen van een vrij dikke teelaarde en de aanwezigheid van een B-horizont zorgt voor een goede bewaring van het archeologisch erfgoed.

- Zijn er in de proefsleuven relevante archeologische sporen of (steentijd)artefacten aanwezig?

Het enige relevante spoor betreft een geïsoleerde kuil met daarin twee wandscherven handgevormd aardewerk uit de ijzertijd of vroeg-Romeinse periode, aangetroffen in de uiterste zuidoosthoek van het terrein. Steentijdartefacten werden niet aangetroffen.

3. Samenvatting

De nota kadert in het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een verkavelingsvergunning te Zingem Ouwegemsesteenweg 71, waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt, werd door de initiatiefnemer een archeologienota toegevoegd aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota bestond enkel uit een bureauonderzoek, in het programma van maatregelen was opgenomen dat er een proefsleuvenonderzoek diende uitgevoerd te worden in uitgesteld traject.

Het totale plangebied was 4047m² groot, hiervan was 961m² reeds verstoord door de bestaande bebouwing. De onderzoekbare zone bedroeg dus 3086m². Hiervan werd 380m² (12,31%) onderzocht door middel van proefsleuven, en 75m² (2,43%) door middel van kijkvensters. De vooropgestelde dekkinggraad van 12,5% zoals opgenomen in de Code van Goede Praktijk (te verdelen over 10% sleuven en 2,5% dwarsleuven/volgsleuven/kijkvensters) werd hiermee met 14,7% ruim behaald.

Hoewel er afgaande op de gekende archeologische sites in de omgeving en de topografische ligging een verhoogde kans was op het aantreffen van sites uit ijzertijd, Romeinse periode en de middeleeuwen, heeft het proefsleuvenonderzoek aangetoond dat er op het plangebied geen archeologische site aanwezig is. Een geïsoleerde kuil uit de ijzertijd of vroeg-Romeinse periode is het enige relevante spoor dat werd aangetroffen. Het bevond zich echter in de uiterste zuidoosthoek van het plangebied, indien het deel uitmaakt van een grotere archeologische site dan bevindt deze zich ten zuiden van het plangebied, hogerop de (lichte) helling.

Andere relevante sporen werden niet aangetroffen. Verder archeologisch onderzoek van het plangebied wordt niet geadviseerd, gezien dit geen relevante kennisvermeerdering zal opleveren.

4. Bibliografie

- <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/758>
- www.geopunt.be

5. Bijlages

- Referentieprofielen

Projectcode		2017G231		Coördinaten		X 96318; Y 178110	
Type onderzoek		Proefsleuven		Hoogte		+15,97m TAW	
Profielnummer		PR1		Grondwater		niet bereikt	
Oriëntatie		O-W		Datum		31/07/2017	
Weer		Zonnig		Classificatie		Scc(h) matig droge lemige zandbodem met een sterk gevlekte, verbrokkelde of discontinue textuur B-horizont	
Beschrijving		Maarten Bracke		Fotonr		8	
Landgebruik		Villa met tuin		Plannr		Zie allesporenkaart	
Vegetatie		Gras en vegetatie (gemaaid)					
Horizont		Diepte (cm)		Methode beschrijving		Ondergrens	
nr	Benaming	begin	eind		bereikt	duidelijkheid	regelmatigheid
H1	Ap1	0	35	Droog	Ja	Duidelijk	Golvend
H2	B	35/40	75	Droog	Ja	Duidelijk	Recht
H3	C	75		Droog	Ja		
						/	/
Kleur (visueel)		Vochtigheid		Textuur		Andere fenomenen/opmerkingen	
				symbool	beschrijving		
Donkerbruingrijs	Zeer droog	S	Lemig zand	/			
Bruin	Droog	S	Lemig zand	/			
Geel/bruin	Matig droog	S	Lemig zand	Vrij compact			

Figuur 24 Zicht op profiel 1 (noordelijke deel) met aanduiding van de stratigrafische eenheden.

Projectcode		2017G231		Coördinaten	X 96325; Y 178085		
Type onderzoek		Proefsleuven					
Profielnummer		PR2		Hoogte	+16,78m TAW		
Oriëntatie		N-Z		Grondwater	niet bereikt		
Datum		31/07/2017		Classificatie	Sc(h)		
Weer		Zonnig			matig droge lemige zandbodem met een sterk gevlekte, verbrokkelde of discontinue textuur B-horizont		
Beschrijving		Maarten Bracke		Fotonr	9		
Landgebruik		Villa met tuin		Plannr	Zie allesporenkaart		
Vegetatie		Gras en vegetatie (gemaaid)					
Horizont		Diepte (cm)		Methode beschrijving	Ondergrens		
nr	Benaming	begin	eind		bereikt	duidelijkheid	regelmatigheid
H1	Ap	0	70/75	Droog	Ja	Matig	Golvend
H2	C	75		Droog	Ja		
Kleur (visueel)	Vochtigheid	Textuur		Andere fenomenen/opmerkingen			
		symbool	beschrijving				
Donkerbruingrijs	Zeer droog	S	Licht lemig zand	Sterke beworteling (vegetatie)			
Geel tot witgrijs	Droog	S	Licht lemig zand	/			

Figuur 25 Zicht op profiel 2 (centrale deel) met aanduiding van de stratigrafische eenheden.

Projectcode		2017G231		Coördinaten	X 96317; Y 178042		
Type onderzoek		Proefsleuven					
Profielnummer		PR3		Hoogte	+18,14m TAW		
Oriëntatie		N-Z		Grondwater	niet bereikt		
Datum		31/07/2017		Classificatie	Sba		
Weer		Zonnig			Droge lemige zandbodem met textuur B-horizont		
Beschrijving		Maarten Bracke		Fotonr	10		
Landgebruik		Villa met tuin		Plannr	Zie allesporenkaart		
Vegetatie		Gras en vegetatie (gemaaid)					
Horizont		Diepte (cm)		Methode beschrijving	Ondergrens		
nr	Benaming	begin	eind		bereikt	duidelijkheid	regelmatigheid
H1	Ap	0	35	Droog	Ja	Duidelijk	Vrij recht
H2	B	35	55	Droog	Ja	Duidelijk	Vrij recht
H3	Cg	55		Droog	Ja	/	/
Kleur (visueel)	Vochtigheid	Textuur		Andere fenomenen/opmerkingen			
		symbool	beschrijving				
Donkerbruingrijs	Zeer droog	S	Licht lemig zand	/			
Bruin	Droog	S	Licht lemig zand	/			
Witgrijs	Droog	S	Licht lemig zand	/			

Figuur 26 Zicht op profiel 3 (zuidelijke deel) met aanduiding van de stratigrafische eenheden. Centraal bevindt zich spoor S2, duidelijk zichtbaar onder de B-horizont.

- Figurenlijst

Figuur 1 Sleuvenplan geprojecteerd op de kadasterkaart (bron: geopunt.be).	8
Figuur 2 Projectie van de sleuven op de orthofoto van 2016 (bron: geopunt.be).	8
Figuur 3 Zicht op de noordoosthoek van het terrein, met zicht op de onderkelderde centrale villa en vooraan de grootschalige verstoring/uitgraving van de inkompartij tot het gebouw, die leidt naar de ondergrondse garage.	9
Figuur 4 Zicht op de achterzijde van de centrale villa en enkele grote bomen die nog aanwezig waren op het terrein op moment van uitvoering. Vooraan een kijkvenster op de grens van sleuven 2 en 3. .	9
Figuur 5 Stallingen aan de zuidelijke grens van het plangebied, gezien vanuit het oosten.....	10
Figuur 6 Stallingen/bijgebouw aan de zuidelijke grens van het plangebied, gezien vanuit het westen.	10
Figuur 7 Opschaven in sleuf 1.	11
Figuur 8 Profiel 1 in sleuf 1 (noordelijke deel).	13
Figuur 9 Profiel 2 in sleuf 2.....	13
Figuur 10 Profiel 3 in sleuf 2.....	14
Figuur 11 Allesporenkaart geprojecteerd op het huidige kadaster (bron: geopunt.be).....	16
Figuur 12 Greppel S1 in sleuf 2.....	16
Figuur 13 Greppel S4 in sleuf 7.....	17
Figuur 14 Kuil S2 in sleuf 2.....	17
Figuur 15 Coupe op S2.....	18
Figuur 16 Kijkvenster op de hoek van sleuven 2 en 3. S2 bevindt zich linksboven.....	18
Figuur 17 Greppel S3 in sleuf 4.....	19
Figuur 18 Recente verstoring in een kijvenstertje bij sleuf 5.....	19
Figuur 19 Zicht op de handgevormde scherven uit kuil S2.	20
Figuur 20 Bodemfragment met standring in rood geglazuurd aardewerk uit gracht S4 (sleuf 7).	21
Figuur 21 Projectie van het sleuvenplan op de Atlas der Buurtwegen (bron: geopunt.be).	24
Figuur 22 Projectie van het sleuvenplan op de Poppkaart (bron: geopunt.be).....	25
Figuur 23 Projectie van het sleuvenplan op de orthofoto van 2000-2003 (bron: geopunt.be).....	25
Figuur 24 Zicht op profiel 1 (noordelijke deel) met aanduiding van de stratigrafische eenheden.....	31
Figuur 25 Zicht op profiel 2 (centrale deel) met aanduiding van de stratigrafische eenheden.....	33
Figuur 26 Zicht op profiel 3 (zuidelijke deel) met aanduiding van de stratigrafische eenheden. Centraal bevindt zich spoor S2, duidelijk zichtbaar onder de B-horizont.	35

- Plannen- en tekeningenlijst

Plannummer	Onderwerp	Schaal	Aanmaakwijze	Datum
2017G231 plan 001	Allesporenkaart op kadaster	Onbepaald	Digitaal	17/08/2017
2017G231 plan 002	Inplanting op kadaster	Onbepaald	Digitaal	17/08/2017
2017G231 plan 003	Inplanting op Atlas der Buurtwegen	Onbepaald	Digitaal	17/08/2017
2017G231 plan 004	Inplanting op kaart van Popp	Onbepaald	Digitaal	17/08/2017
2017G231 plan 005	Inplanting op ortho 2000-2003	Onbepaald	Digitaal	17/08/2017
2017G231 plan 006	Inplanting op ortho 2016	Onbepaald	Digitaal	17/08/2017

2017G231 Zingem Ouwegemsesteenweg 71 nota - Sporenlijst

2017G231		Proefsleuvenonderzoek											Laag					Bouwelement					Relatie	Vondstnr.	Staalnr.	Fotonr.	Tekeningnr.	
Spoornr	Werkput/Sleuf	Vlak	Interpretatie	Vorm	Associatie	Datum	Afmetingen	Aflijning	Datering	Coupe	Diepte	Opmerkingen	Aard	Kleur	Textuur	Inclusies	Bioturbatie	Constructie	Fasering	Materiaal	Afwerking	Techniek						
1	2	1	greppel	rechtlijnig		31/07/2017	2,20m	scherp	na 16de E	nee			vulling	GRBR	Z	/	ja	/	/	/	/	/	S4	/	/	2017G231	/	
2	2	1	kuil	half rond		31/07/2017	0,7 x 0,3m	vaag	Ijzertijd/vroeg-Ro	ja	0,25m	deels in sleufwand	vulling	GRBR	Z	/	ja	/	/	/	/	/	/	VNR1	/	2017G231	/	
3	4	1	greppel	rechtlijnig		31/07/2017	0,5m	scherp	na 16de E	nee			vulling	GRBR	Z	/	ja	/	/	/	/	/	/	/	/	2017G231	/	
4	7	1	greppel	rechtlijnig		31/07/2017	2,50m	scherp	na 16de E	nee			vulling	GRBR	Z	/	ja	/	/	/	/	/	/	S1	VNR2	/	2017G231	/

2017G231 Zingem Ouwegemsesteenweg 71 nota - Vondstenlijst

2017G231 Proefsleuvenonderzoek

Vondstnr	Spoornr	Laagnr	Kwadrant/Co upedeel	Werkput/ Sleuf	Vlak	Verzamelwijze	Datum	Maaswijdte	xyz	Categorie	Datering	Aantal	Gewicht (g)	Homogeniteit	Fotonr	Coupe- tekening	Vondst- tekening
1	2	/	/	2	1	aanleg	31/07/2017	/	/	Aardewerk: handgevormd	Ijzertijd/vroeg-Romeins	2	10	ja	2017G231 079	/	/
2	4	/	/	7	1	aanleg	31/07/2017	/	/	Aardewerk: rood geglazuurd	na 16de eeuw	1	5	/	2017G231 080	/	/

2017G231 Zingem Ouwegemeststeenweg 71 nota - Fotolijst

Fotonr	Type	Spoornr/Profielnr	Werkput/Sleuf	Vlak	Datum	Oriëntatie	Vondstnr
2017G231 001	overzicht	/	1	MV	31/07/2017	richting O	/
2017G231 002	overzicht	/	/	MV	31/07/2017	richting W	/
2017G231 003	overzicht	/	/	MV	31/07/2017	richting Z	/
2017G231 004	overzicht	/	/	MV	31/07/2017	richting ZO	/
2017G231 005	overzicht	/	1	MV	31/07/2017	richting O	/
2017G231 006	overzicht	/	1	MV naar 1	31/07/2017	richting NO	/
2017G231 007	overzicht	/	1	1	31/07/2017	richting NO	/
2017G231 008	overzicht	/	1	1	31/07/2017	richting NO	/
2017G231 009	profielfoto	P1	1	/	31/07/2017	richting N	/
2017G231 010	profielfoto	P1	1	/	31/07/2017	richting N	/
2017G231 011	profielfoto	P1	1	/	31/07/2017	richting N	/
2017G231 012	profielfoto	P1	1	/	31/07/2017	richting N	/
2017G231 013	overzicht	/	1	1	31/07/2017	richting O	/
2017G231 014	overzicht	/	1	1	31/07/2017	richting O	/
2017G231 015	overzicht	/	1	1	31/07/2017	richting O	/
2017G231 016	overzicht	/	1	1	31/07/2017	richting W	/
2017G231 017	overzicht	/	1	1	31/07/2017	richting W	/
2017G231 018	spoorfoto	1	2	1	31/07/2017	richting Z	/
2017G231 019	spoorfoto	1	2	1	31/07/2017	richting Z	/
2017G231 020	overzicht	/	2	MV naar 1	31/07/2017	richting O	/
2017G231 021	profielfoto	P2	2	/	31/07/2017	richting W	/
2017G231 022	profielfoto	P2	2	/	31/07/2017	richting W	/
2017G231 023	overzicht	/	2	1	31/07/2017	richting Z	/
2017G231 024	overzicht	/	2	1	31/07/2017	richting Z	/
2017G231 025	spoorfoto	2	2	1	31/07/2017	richting Z	/
2017G231 026	spoorfoto	2	2	1	31/07/2017	richting ZO	/
2017G231 027	overzicht	/	KV tussen sleuf 2 en 3	1	31/07/2017	richting Z	/
2017G231 028	overzicht	/	KV tussen sleuf 2 en 3	1	31/07/2017	richting Z	/
2017G231 029	overzicht	/	3 en stallen	MV	31/07/2017	richting ZW	/
2017G231 030	overzicht	/	/	MV	31/07/2017	richting N	/
2017G231 031	overzicht	/	/	MV	31/07/2017	richting N	/
2017G231 032	overzicht	/	3 en KV	1	31/07/2017	richting NW	/
2017G231 033	overzicht	/	3	MV	31/07/2017	richting W	/
2017G231 034	overzicht	2	2	1	31/07/2017	richting N	/
2017G231 035	overzicht	2	2 en KV	1	31/07/2017	richting NW	/
2017G231 036	overzicht	/	2	1	31/07/2017	richting N	/
2017G231 037	overzicht	/	2	1	31/07/2017	richting N	/
2017G231 038	overzicht	/	2	1	31/07/2017	richting N	/
2017G231 039	overzicht	/	2	1	31/07/2017	richting Z	/
2017G231 040	overzicht	/	2	1	31/07/2017	richting Z	/
2017G231 041	overzicht	/	2	1	31/07/2017	richting ZW	/
2017G231 042	overzicht	/	2	1	31/07/2017	richting Z	/
2017G231 043	overzicht	/	2	1	31/07/2017	richting Z	/
2017G231 044	overzicht	/	2	1	31/07/2017	richting Z	/
2017G231 045	overzicht	/	2	1	31/07/2017	richting Z	/
2017G231 046	profielfoto	2 en P3	2	/	31/07/2017	richting O	/
2017G231 047	profielfoto	2 en P3	2	/	31/07/2017	richting O	/
2017G231 048	profielfoto	2 en P3	2	/	31/07/2017	richting O	/
2017G231 049	spoorfoto	3	4	1	31/07/2017	richting O	/

2017G231 Zingem Ouwegemsesteenweg 71 nota - Fotolijst

2017G231 050	overzicht	3	4	1	31/07/2017	richting O	/
2017G231 051	overzicht	3	4	1	31/07/2017	richting O	/
2017G231 052	overzicht	/	/	MV	31/07/2017	richting NO	/
2017G231 053	overzicht	/	/	MV	31/07/2017	richting N	/
2017G231 054	overzicht	/	/	MV	31/07/2017	richting NO	/
2017G231 055	overzicht	/	/	MV	31/07/2017	richting NO	/
2017G231 056	overzicht	/	5	1	31/07/2017	richting ZO	/
2017G231 057	overzicht	/	KV bij sleuf 5	1	31/07/2017	richting Z	/
2017G231 058	overzicht	/	KV bij sleuf 5	1	31/07/2017	richting Z	/
2017G231 059	overzicht	/	5	1	31/07/2017	richting W	/
2017G231 060	overzicht	/	5	1	31/07/2017	richting W	/
2017G231 061	overzicht	/	5	1	31/07/2017	richting W	/
2017G231 062	overzicht	/	5	1	31/07/2017	richting W	/
2017G231 063	overzicht	/	5	1	31/07/2017	richting W	/
2017G231 064	overzicht	/	5	1	31/07/2017	richting O	/
2017G231 065	overzicht	/	5	1	31/07/2017	richting O	/
2017G231 066	overzicht	/	KV bij sleuf 5	1	31/07/2017	richting Z	/
2017G231 067	overzicht	/	KV bij sleuf 5	1	31/07/2017	richting Z	/
2017G231 068	overzicht	/	5	1	31/07/2017	richting W	/
2017G231 069	overzicht	/	6	1	31/07/2017	richting N	/
2017G231 070	overzicht	/	6	1	31/07/2017	richting N	/
2017G231 071	overzicht	/	6	1	31/07/2017	richting N	/
2017G231 072	overzicht	/	6	1	31/07/2017	richting N	/
2017G231 073	overzicht	/	6	1	31/07/2017	richting Z	/
2017G231 074	spoorfoto	4	7	1	31/07/2017	richting O	/
2017G231 075	spoorfoto	4	7	1	31/07/2017	richting O	/
2017G231 076	spoorfoto	4	7	1	31/07/2017	richting O	/
2017G231 077	spoorfoto	4	7	1	31/07/2017	richting O	/
2017G231 078	spoorfoto	4	7	1	31/07/2017	richting W	/
2017G231 079	vondstfoto	VNR 1, S2	2	/	20/08/2017	/	/
2017G231 080	vondstfoto	VNR 2, S4	7	/	20/08/2017	/	/

**Zingem
Ouwegemsesteenweg**

2017G231
Proefsleuvenonderzoek

**Allesporenkaart op
kadaster (basiskaart
GRB)**

Legende

- Projectgebied
- Verstoorde zones
- Sleuven
- Sporen
- Verstoring
- Profiel

